

Fővárosi Bíróság
2K.33.584/2007/3.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Bíróság a BÉTEX Kereskedő és Szolgáltató Zrt. (Budapest.) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) alperes ellen versenyügyben hozott - VJ-21/2007/11. számú - közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében meghozta a következő

Ítéletet:

A bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az alperes részére 20.000 (húszezer) forint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a Fővárosi Ítéletáblához címzett, a Fővárosi Bíróságon három példányban benyújtandó fellebbezésnek van helye.

INDOKOLÁS

Felperes fő tevékenységi köre lakástextil nagy- és kiskereskedelem, a teljes magyar lakástextil piacon piaci részesedése 06-07%. 2006. évben kiskereskedelmi értékesítésből származó nettó árbevétele 1.072.201.000 forint volt.

A felperes 2006 -ban 10-70%-os kedvezményeket, árengedményes akciókat hirdetett

- szórólapon egész évben, kivéve az április, június és augusztus hónapokat, havi 800.000 példányban postaládába helyezéssel;
- televízióban március, június, október és december hónapokban; - rádióban január és április hónapokat kivéve minden hónapban;
- Metró Hírújságban - áprilist és a nyári hónapokat kivéve - minden hónapban egyszer, jellemzően a hó elején;
- saját web-oldalon;
- üzletek kirakataiban, a boltok eladóterében.

A szórólapokon nagy méretben feltüntette a termék akciós árát, és kis betűkkel az általa „normál” árnak nevezett kalkulált árat.

Az újsághirdetésekből a kedvezmény mértékét emelte ki; néhány cikket és azok árait külön is szerepeltette.

A televíziós reklám szövege - 2006. október 7-én illetve 2006. november 26-án - az alábbi volt: „Őszi vásár a Bétexnél október 16-31. között. 45% engedménnyel minden lakástextilre illetve „December 24-ig minden lakástextilre 45% engedmény. További 10% kedvezmény a törzsvásárlóknak. Bétex - a lakástextil piac magyar versenyzője.”

Más televíziós és rádióreklámok tartalma megegyezett a szórólapi hirdetésekkel.

Alperes a 2007. június 21. napján hozott VJ-21/2007/11. sz. határozatában megállapította, hogy felperes 2006-ban és 2007. elején fogyasztó megtévesztésre alkalmas magatartással hirdette áruinak árkedvezményeit, ezért felperessel szemben 5.000.000 forint bírságot szabott ki, és a kifogásolt magatartás folytatását megtiltotta.

Indokolásában a vizsgálati jelentésben foglaltakra, a felperes nyilatkozataira, valamint az 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 1.§, 8.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés c.-d. pont, 9.§, 78.§ (1) és (3) bekezdés, az 1997. évi LVIII. törvény (Grtv.) 2.§ h.), o.) pont, 7.§ (1)-(3) bekezdés, 15.§ (2) bekezdés 17.§ (3) bekezdés rendelkezéseire hivatkozott.

Megállapította, hogy a fogyasztói döntési folyamatban az egyik legfontosabb szempont az ár, ezért a reklámközlések hatással voltak a fogyasztói döntésekre. A kommunikáció - különösen kedvező vásárlás hamis látszatát keltően - megtévesztésre volt alkalmas, mert a nyújtott kedvezmény viszonyítási alapja a gyakorlatban soha nem alkalmazott, kalkulált ár volt. Megállapította, hogy az akciót megelőzően ténylegesen alkalmazott árhoz képest kell feltüntetni a kedvezmény mértékét, ennek hiányában a fogyasztó számára a kedvezmény valós mértéke nehezen ismerhető fel. Az akciósan hamisan beállított árengedményes árak valójában nem a felperes akciós árai voltak, hanem olyan piaci árak, amelyeken szokásosan értékesített, s ezeket az árakat az akciózás köztudomásúan vásárlásra ösztönző hatása által igyekezett vonzóvá tenni.

Kiemelte, hogy egyes időszakokban a kedvezményesnek feltüntetett ár valójában áremelést jelentett az előző akciós időszakban ténylegesen alkalmazott árakhoz képest, e formális árkedvezményből a fogyasztó közvetlen megtakarítást nem tudott elérni, a felperes a látszólagos kedvezmény mértékének változtatásával valóságos ármozgás hamis látszatát keltette.

Megállapította, hogy a kommunikációk a potenciális fogyasztók széles körét érintették.

A jogsértést súlyosnak - a Tpv. 8.§ (2) bekezdés c.-d. pontjába ütközőnek - tekintette, a magatartás piaci hatása miatt felrúthatóságtól független felelősséget állapított meg.

A bírságkiszabás során a felperes reklámköltségét vette alapul. A bírság összegének meghatározásakor enyhítő körülménynek értékelte a felperes alacsony piaci részesedését, a korábbi jogsértés hiányát, és az alkalmazott „akciós” áraknak a konkurens árakkal összehasonlított kedvező voltát.

Súlyosító körülményként vette figyelembe a jogsértés időtartamát, és azt, hogy a forgalomcsökkenés megakadályozása végett a megtévesztésre alkalmas kommunikáció a felperes üzletpolitikájának részét képezte. A Tpv. 77. § (1) bekezdés f) pontját arra tekintettel alkalmazta, hogy a felperes nem igazolta kifogásolt magatartás abbahagyását.

Felperes keresetében elsődlegesen az alperes határozatának megváltoztatását kérte a bírság- és a magatartás abbahagyására kötelező rendelkezés hatályon kívül helyezésével annak kimondása mellett, hogy az alperes által kifogásolt magatartás nem minősült fogyasztó megtévesztésre alkalmasnak. Másodlagosan a bírság mellőzését kérte. Perköltséget igényelt.

Felperes vitatta az alperes azon gyakorlatára való utalást, mely szerint „az akciót megelőzően ténylegesen alkalmazott árhoz képest kell feltüntetni a kedvezmény mértékét”. Előadta, hogy a felperes a 2006 év elején megállapította azt a normál piaci viszonyok és hatékony működés mellett alkalmazandó árat, melyhez képest az év során különböző mértékű kedvezményekkel értékesített.

Nem vitatta, hogy a normál árakat az év során egyáltalán nem tudta alkalmazni, ettől függetlenül álláspontja szerint a viszonyítási árként alkalmazott ár nem volt fiktív.

Sérelmezte, hogy az alperes nem vizsgálta, hogy a fogyasztó ténylegesen megkapta-e a hirdetett mértékű árelőnyt, és azt sem vizsgálta, hogy az akciós áron történő értékesítés ténylegesen, kimutathatóan veszteséges volt felperesnek.

Hangsúlyozta, hogy a feketekereskedelem és multicégek magatartása miatti gazdasági préből adódóan felperesnek nem volt módja arra, hogy a normál árakra visszatérjen. E körben előadta, hogy a forgalomcsökkenésből körvonalazódó ellehetetlenülés egyetlen alternatívája az engedélyes áron történő akciós értékesítés vállalása volt, a kifogásolt magatartás nem a tisztességtelen többlet haszonszerzésre irányult.

Előadta, hogy minden normál és akciós ár feltüntetésre került a szórólapokon, ezzel a fogyasztó mindkét árat össze tudta hasonlítani konkurencia normál és akciós áraival.

A közigazgatási eljárás során csatolt, 2007. február 6-án kelt beadványban foglaltakat fenntartotta. A beadványban a keresetlevélben foglaltakon kívül az alábbiakat adta elő:

- a vevők dicsérték a felperes alacsony árait (4. pont),
- részletesen felsorolta azokat az okokat, melyek miatt a normál árakat 2006-ban nem tudta alkalmazni (7. pont),
- ismertette az árképzési rendszert (8. pont). E körben kifejtette, hogy különösen előnyös vásárlás hamis látszata akkor lehetne csak megállapítható, ha a felperes által alkalmazott árengedmények sem a felperes normál áraihoz, sem a piaci konkurencia hasonló minőségű áraihoz képest nem jelentenének valóságos kedvezményt. Hangsúlyozta, hogy a felperes normál árai is alatta voltak az összehasonlításra alkalmas többi cég árainak, ezért hamis látszatkeltés nem történhetett.
- Ismertette, hogy a normál árakhoz való visszatérés kísérlete jelentős forgalom visszaesést eredményezett. A beadvány további releváns tartalma (9. pont, és összefoglaló álláspont - 6. o. - a kereseti kérelemben is azonos tartalommal megjelent.)

Álláspontja szerint alperes jogszabályban nem nevesített jogsértés miatt alkalmazott szankciót felperessel szemben, figyelmen kívül hagyva az árképzés alapelveit és a kereskedelmi szakma általánosan elfogadott szabályait, hivatkozva e körben az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény 8.§ (1) bekezdésére is.

A Tpv. 78. § (3) bekezdésére figyelemmel kifogásolta, hogy az alperes a felperes objektív felelősségét állapította meg, a felróhatóság hiányát nem értékelte.

A kiszabott bírság összegét eltúlzottnak tartotta, különösen arra tekintettel, hogy a felperes hatvan éves cég, és versenyfelügyeleti eljárás hatálya alatt nem állt.

Észrevételezte, hogy a más döntésében alperes a felpereshez képest nagyobb piaci erejű társasággal szemben kisebb bírságot alkalmazott.

A reklámköltség, mint a bírságkiszabás vetítési alapjának nem megfelelőse kapcsán előadta, hogy a felpereshez hasonló piaci erejű vállalkozásoknak belső arányait tekintve magasabb költséget kell reklámra fordítani, mint a multinacionális cégeknek. A bírság összegének túlzott mértékére nézve bemutatta, hogy a kiszabott bírság a felperes egy, időközben bezárásra került üzletének nagyjából egy évi bérköltségével azonos.

Alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását, perköltsége megtérítését kérte.

Határozatának jogi indokolását fenntartotta, hivatkozott felperesnek a közigazgatási eljárás során tett, 2007. június 18-án kelt elismerő nyilatkozatára.

Előadta, hogy valamely tájékoztatásnak a fogyasztók tisztességtelen befolyásolásához kapcsolódó vizsgálatkor lényeges az adott reklám központi üzenete; ha egy vállalkozás a termék árának százalékos kedvezményét kívánja fő üzenetként közvetíteni, akkor a tisztességes tájékoztatás megköveteli, hogy a százalékos kedvezmény viszonyítási alapja pontos és korábban ténylegesen alkalmazott árakhoz igazodjon.

Álláspontja szerint a piacon 60 éve jelenlévő vállalkozástól elvárható, hogy ismerje a hatályos jogszabályokat.

Észrevételezte, hogy felperes a viszonyítási ár fikatív voltát tagadta, de elismerte, hogy azt az árat ténylegesen nem alkalmazta. Felperes érvelését elfogadva az árengedmény is relatív, így a fogyasztó sohasem jutna ténylegesen az ígért kedvezményhez.

Mivel az ár tekintetében az igaz és pontos tájékoztatás elvárt, nincs jelentősége annak, hogy a felperes tevékenysége az adott évben veszteséges volt, és irreleváns a felperes motivációja is. E szempontok a bírság kiszabása körében kerültek értékelésre, a ténylegesen bekövetkezett piactorzító hatás bizonyítása nem feltétele a jogsértés megállapításának.

Előadta, hogy a bírság összege a felperes 2006. évi belföldi kiskereskedelmi értékesítésből származó nettó árbevételének 0,5 %-át sem érte el.

Felperes keresete nem alapos.

A bíróság az alperes határozatát a Tpv. 83.§ és a Pp. 324.§ (2) bekezdés a.) pontja alapján vizsgálta felül, figyelembe véve az alábbi jogszabályhelyeket:

Tpv. 8. § (1) Tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. E törvény alkalmazásában fogyasztó: a megrendelő, a vevő és a felhasználó.

(2) A fogyasztók megtévesztésének minősül különösen, ha

c) az áru értékesítésével, forgalmazásával összefüggő, a fogyasztó döntését befolyásoló körülményekről - így különösen a forgalmazási módról, a fizetési feltételekről, a kapcsolódó ajándékokról, az engedményekről, a nyerési esélyről - megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak;

d) különösen előnyös vásárlás hamis látszatát keltik.

Tpv. 9. § A használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

Tpv. 77. § (1) Az eljáró versenytanács határozatában megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását,

Tpv. 78. § (1) Az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki e törvény rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A vállalkozások társadalmi szervezetével, a köztestülettel, az egyesüléssel és más hasonló szervezettel szemben kiszabott bírság összege legfeljebb a tagvállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet.

(3) A bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás

felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztói érdekek sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

Pp. 339/B. § Mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik.

A bíróságnak elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperes által ténylegesen nem alkalmazott árakhoz képest reklámozott árengedmények alkalmasak voltak-e a Tptv. 8.§ (1) bekezdés és a (2) bekezdés c.)-d.) pont megsértésére.

Annak megítélése, hogy valamely piaci magatartás alkalmas vagy sem a fogyasztói döntés tisztességtelen befolyásolására, mindig a fogyasztó szemszögéből, a Tptv. 9.§ alapján vizsgálendő.

A Tptv. III. fejezet célja a piaci verseny fogyasztói értékítéleten keresztüli védelme. A fogyasztói döntéseket az ár, mint az áru lényegi tulajdonsága alapjaiban meghatározza. Az áru kelendőségének fokozásához minden vállalkozás számára fontos a fogyasztói döntés befolyásolására alkalmas figyelemfelkeltés, tájékoztatás közreadása.

A fogyasztói döntést ugyanakkor nem lehet az objektivitás követelményét sértően befolyásolni, a tájékoztatásnak abban a formában, ahogyan az megjelenik, hitelesnek, valósnak kell lennie.

A jogalkalmazás során a jogsértés megállapításánál vizsgálendő szempontokat (jogalap) el kell határolni a jogkövetkezmény (szankció) körében értékelendő szempontoktól.

Az alperes határozatának jogi indokolásával, és az ellenkérelemben foglaltakkal a bíróság egyetértett, azok teljes körű megisméltése nélkül a felperes kereseti hivatkozásait az alábbiak szerint értékelte.

Felperes elismerte, hogy a hirdetésekben közölt eredeti árakat nem alkalmazta. E körülmény a jogsértés megállapítása szempontjából alapvetőnek számít.

Felperes előzetes számításokat végzett arra nézve, hogy a saját üzemmérete, a piacszerkezet, az üzletpolitika szempontjából mit jelenthet számára a „normál” ár. A fogyasztó ugyanakkor nem lehet birtokában azoknak az információknak, melyek alapján a felperes „normál árait” kiszámítja, ezért egy ilyen ár közlése, és az ahhoz viszonyított engedmény hangsúlyozása a fogyasztó megtévesztésére alkalmas.

Felperes egy olyan - az áru lényeges tulajdonságának számító - paraméterre alapozta a fogyasztóknak szóló lényegi üzenetet, (engedmény), mely paraméternek gyakorlati alkalmazása, ezáltal objektív valóságtartalma hiányzott. A reklámüzenet ezáltal pontos, igaz, hiteles nem lehetett, ilyen értelemben a felperes „normál árai” valóban fiktívek voltak. Annak eldöntése, hogy statisztikailag adott időben a „normál ár” a piaci viszonyokkal adekvát volt-e vagy sem, a jogsértés megállapítása szempontjából irreleváns, mert 1.) felperes nem hivatkozott a reklámokban arra, hogy a normál ár valamilyen belső, saját üzletpolitikája által befolyásoltan meghatározott statisztikai átlagár, és mindemellett 2.) nem igazolható, hogy a fogyasztó egy konkrét vállalkozás reklámjában megjelenített eredeti árról elsősorban azt tételezi, hogy az nem a vállalkozás által ténylegesen alkalmazott ár. A felperes által alkalmazott viszonyítási alap relativizáltsága miatt a fogyasztó számára a konkrét reklámtartalom eleve nem lehetett objektíve igaz és pontos.

Közömbös, hogy a fogyasztó az árakat szükség esetén össze tudta hasonlítani más vállalkozás áraival, mert a vizsgálat tárgya kizárólag a felperes által megjelenített reklámtartalom volt. A fentiek alapján

pedig a tájékoztatásnak mindig az adott vállalkozásra vonatkoztatottan kell igaznak lennie. A fogyasztó továbbá - a ténylegesen alkalmazott „normál ár” hiányában - a felperestől nem kaphatta meg ténylegesen a hirdetett árengedményt. Az a szempont, hogy, a fogyasztó számára ismeretlen módszerrel számított átlaghoz képest valamennyi árelőny ténylegesen elérhető volt, a felperes versenyjogi felelőssége szempontjából közömbös, annak jelentősége legfeljebb a bírságkiszabás körében lehet.

A bíróság nem fogadta el, hogy a különösen előnyös vásárlás hamis látszata csak akkor állapítható meg, ha a felperes által alkalmazott árengedmények sem a felperes normál áraihoz, sem a piaci konkurencia hasonló minőségű áraihoz képest nem jelentenek valóságos kedvezményt. Ezzel szemben osztotta a bíróság az alperes azon hivatkozását, mely szerint az akciót megelőzően ténylegesen alkalmazott árhoz képest kell feltüntetni a kedvezmény mértékét.

A kedvezmények mértékének az előző időszakhoz viszonyított csökkenése, és az így ténylegesen megvalósuló árnövekedés tekintetében kifejtett alperesi állásponttal a bíróság egyetértett.

Alperes összességében helytállóan állapította meg, hogy a felperes vizsgált piaci magatartása a Tpvt. 8.§ (2) bekezdés c.) és d.) pontnak felelt meg.

Alperes a jogsértő magatartás megállapíthatósága (jogalap) körében nem vizsgálhatta sem a piaci viszonyokat (feketekereskedelem, multicégek jelenléte, árprés stb.), sem az ebből adódóan a felperes gazdálkodására ható tényezőket, és a felperes motivációit sem. Indifferens volt a felperes árképzési rendszerének értékelése, és az sem bírt relevanciával, hogy a felperes forgalma miként alakult a „normál” árhoz közelítő árak alkalmazásakor. Alperes jogalkalmazása megfelelt a Tpvt. 8.§-ának, sem a kereskedelmi szakma szabályaival, sem az ártörvénnyel nem állt ellentétben.

A jogalkotó bármilyen versenysértő magatartással szemben lehetővé teszi a bírság alkalmazását. A reklámköltségre alapított bírságkiszabás önmagában nem ütközik jogszabályba mindaddig, amíg a ténylegesen kiszabott bírság nem éri el a Tpvt. 78.§ (1) bekezdés szerinti plafont.

Kifejezett törvényi előírás hiányában nem eredményezhet okszerűtlen mérlegelést, ha alperes az egyedi ügyben alkalmazott bírságszámítást megelőzően nem végez összehasonlítást arra nézve, hogy más vállalkozások reklámköltségei az összköltséghez képest miként aránylanak.

A felperes kereseti kérelmében konkrétan hivatkozott ár-érték arány szempontját az alperes a bírságkiszabás során enyhítő körülményként figyelembe vette.

Ellentétben a felperes állításával, az alperes a bírságkiszabás során enyhítő körülménynek értékelte azt, hogy felperessel szemben korábban versenyjogsértés miatt marasztalás nem történt.

A bíróság nem vitatta, hogy a kiszabott bírság összege egy üzlet éves bérköltségével volt azonos, e tényező ugyanakkor - jogszabályban rögzített relevancia hiányában - önmagában nem alkalmas az alperesi mérlegelés jogszabálysértő voltának alátámasztására. Szintén közömbös az, hogy más tényállás mellett alperes korábban milyen szankciót alkalmazott.

A versenyjogsértésért a felelősség objektív alapú. A felróhatóság szempontja kizárólag a bírságkiszabás körében értékelhető: Alperes a felperes felróhatóságát a bírságkiszabás során a súlyosító körülmények között megfelelően értékelte; felperes a jogsértő piaci magatartást hosszan, szisztematikusan folytatta. A felperes felróhatóságának hiánya a piaci struktúra, a versenypiaci helyzet, a felperesi árképzés stb. okán nem állapítható meg.

A bírságkiszabás körében az alperes eljárása a Pp. 339/B.§ szempontjai mentén vizsgálható, a megváltoztató jogkör (Tpvt. 83.§ (4) bekezdés) az alperes döntésének felülmérlegelésre önmagában nem ad lehetőséget.

Alperes a tényállást megfelelően feltárta, abból helytálló jogi következtetésre jutott. A törvényesen alkalmazott jogkövetkezmény - a Tpv. 77.§ (1) bekezdés f.) pont és a 78.§ (1) bekezdés - vonatkozásában a határozat elégséges és adekvát indokolást tartalmazott, ezért a bíróság a kerestet elutasította.

Az illetékbélyegben lerótt 1990. évi XCIII. tv. 43. § (3) bekezdése szerinti 16.500 Ft kereseti eljárási illetéket, valamint az ügyvéd által képviselt alperes költségeit felperes viseli a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján. Az ügyvédi munkadíj összege a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) bekezdés szerint került megállapításra.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 340.§ (2) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2007. november 21.

Jogerős: 2008. január 8.